

Három hónapi államfogházra ítélték Nagy Györgyöt.

— Királysértésben mondotta ki bűnösnek bíróság. — Főlebbezett az ügyész is. —

(Saját tudósítónktól.) Ma délután fél-négy órakor tárgyalta a szegedi törvényszék Pókay-tanácsa Nagy György dr.-nak, a volt köztársasági párt vezérének bünpörét. A királyság védelmére hozott új törvény életbeléptetése óta Nagy György dr. először került ma szakbíró elé, mert eddig az ilyen ügyeket esküdtbíró tárgyalta. A mai tárgyaláson zsufolásig megtelt a tárgyalóterem hallgatósággal, sokan jöttek át Hódmezővásárhelyről is, hogy a szakbíró véleményét megismerjék a köztársasági érzelmekkel kapcsolatban, mert az esküdtbíró már *háromszor* fölmentette Nagy Györgyöt. Érdekes, hogy a hallgatóság sorában törvényszéki bírák és ügyészek is megjelentek.

Másfélórás tanácskozás után este fél nyolc órakor hirdette ki az ítéletet a főtárgyalás elnöke. Az ítélet marasztaló volt Nagy Györgyre, de az ügyészt sem elégitette ki, mivel a vádirat két rendbeli államforma elleni lázítás büntetével vádolta Nagy Györgyöt, az ítélet pedig csak egy rendbeli királysértésben mondotta ki bűnösnek.

A szegedi ügyészség a *Magyar Köztársaság* 1913. május 14-iki számában megjelent „Köztársasági eszme hódítása” című cikket inkriminálta, alkotmányos államforma elleni lázítás büntetéseért. Ugyanezért inkriminálta az ügyészség Nagy dr.-nak július 5-én megjelent röpiratát is, amelyben „Polgárok” cím alatt felhívást intézett párthíveihez, hogy alakítsák meg a köztársasági párt helyett, az Országos Kossuth Lajos pártot.

Az ügyészség indokolása szerint az első inkriminált cikk a magyar alkotmányos királyt, mint minden haladást megakadályozó tilalomkönek tünteti fel és hirdeti, hogy az ugynevezett köztársasági-párti állampolgárok készek a király ellen is ádáz harcot indítani, hogyha kell. Sőt még az áll a cikkben, hogy fegyverrel is kivívják az eszme diadalát. A második inkriminált cikk pedig továbbra is propagálta a köztársasági eszmét, dacára annak, hogy bejelentette a Köztársasági párt megszűnését és a Kossuth Lajos párt megalakulását.

A tárgyalást délután félnégykor nyitotta meg Pókay Elek táblabíró. Szavazóbírák voltak: Gerhauser József és Nagy Zoltán dr. A vádat Szapár József dr. királyi ügyész képviselte, a vádlott védő nélkül jelent meg. Az elnök kérdésére Nagy György dr. előadta, hogy 34 éves, nős, vagyontalan, budapesti gyakorló ügyvéd, unitárius vallású. Azután Kern Aurél jegyző felolvasta az inkriminált cikket és a „Polgárok” című röpiratot, majd a vádiratot. A vádirat egyes pontjaira Nagy György dr. megtette észrevételeit, azután az ügyész tartotta meg a vádbeszédet.

Szapár József dr.: A vádlott cikkei bár hemzsegnének a királysértésektől, én ezeket nem inkrimináltam azért, mert a *koronás király személyének lekicsinylése csak ut az alkotmányos államforma elleni izgatáshoz*. Nagy György dr. haremodorát, Antoniuséhoz hasonlítja, aki midőn Césár felett halotti beszédet tartott Cesar és Brutus érdekeit méltatta, de úgy, hogy Brutusnak menekülni kellett és később orgyilkos törétől vérzett el. Kéni a vádlottnak lázítás büntetében való bűnösségét kimondani.

Nagy György dr.: Azt hiszi, hogy őt a királyi ügyész felfogásától áthidalhatatlan különbség választja el. Ő csak a köztársasági eszmét hirdette, ami az ügyész szerint mindjárt lázadás is. Pedig eszmét hirdetni szabad, csak mozgalmat nem szabad teremteni a törvény és az alkotmány ellen. Ha már a köztársasági eszme is büncselekmény, akkor ő egy élő, folytatódó büncselekmény és csak akkor szűnne meg az lenni, ha élni megszűntetnék. Ő tiszteli a törvényt és most hogy az

új törvény életbe lépett, propagáló munkálkodást abbahagyta. Ő soha se lázított, mert a lázítás a szenvedélyekhez szól, de az eszme az észhez. Ő csendesen akarta meggyőzni az eszme megváltó hatalmáról az embereket, mert szerinte a nemzeti törekvések csak a köztársasági államformák mellett érvényesülhetnek. A lap most is megjelenik Budapesten és Köztársaság címmel külön rovata van. A budapesti ügyészség ezt soha nem inkriminálta, mert az igazságügyminiszter is elismerte, hogy *az eszmét terjeszteni szabad*. Köszöni az ügyésznek, — bár keveset köszönhet neki, hogy ő maga is rámutatott arra, hogy nem a királyt akarta sérteni. Éppen azért nem választott magának védőt, mert a *szegedi bíróság van most hivatva precedensként dönteni* és nem tagadni akar, hanem férfias nyíltsággal beismeri, hogy az eszme benne mindég megmarad, mert az eszmét, az időt vádiratokkal sem lehet fentartani. A keresztény eszmét is üldözték, feltartóztatni még se lehetett.

Ezután magyarázza cikkeinek egyes kitételeit. Az ügyészség inkriminálta a következő mondatot is: „a köztársasági meggyőződés egybeforrt lelkeimmel”. Ezt most is szóról-szóra fentartja, mert saját magát köpné szembe, ha nem meggyőződésből cselekedett volna. Ő 20.000 embernek adott felvilágosítást, mert mint elnök, az új törvény után is hirdette, hogy az eszmét vallani tovább is szabad. És hogy ő milyen jól fogta fel a törvényt, mutatja az is, hogy egyetlen-egy új köztársasági pör se keletkezett utabban. Ő nem tud olyan magyar embert elképzelni, aki nem köztársasági érzelmű lélekben. Ez alól még az ügyész urat se veszi ki. (Szapár tagadólág int fejével.) Lélekben lehet mindenki köztársasági, azért nem kell izgatni az államhatalom ellen, mert a köztársasági érzelm az igazi függetlenségnek a szellemét tükrözi vissza.

A védőbeszéd befejezése után Pókay elnök, a következőket mondta: A vádlott beszédében azt a kijelentést tette: a szegény, becsületes, de a munkapárti gazdag, — ha úgy értette, hogy a munkapárti tehát nem becsületes, akkor *rendre utasítom*.

Nagy György: Nekem beszéd közben eszembe jutott egy XVI. Lajos korabeli törvényszéki tárgyalás, amelyen amikor kérdezték a vádlottól a nációnálját, azt mondotta: szüleim szegények, de becsületesek voltak. A becsületesség fogalmával össze van forrva a szegénység fogalma is, mert a becsületes embert nem lehet megfizetni, tehát szegény marad. Ez azonban nem zárja ki, hogy gazdag ember ne lehessen becsületes.

mintahogy bizonyára van sok becsületes gazdag ember.

A bíróság ezután visszavonult ítélet hozatalra. Hosszu tanácskozás után az elnök nagy érdeklődés mellett hirdette ki az ítéletet, amely szerint a bíróság a Btk. 140. szakaszának második bekezdése alapján bűnösnek mondja ki királysértés vétségében a vádlottat: *3 havi államfogházra és egy évi hivatalvesztésre ítéli; ezenkívül elmarasztalja a bűnügyi költségekben is. Elrendeli továbbá a Magyar Köztársaság azon példányainak az elkobzását, amelyben az inkriminált cikk megjelent.*

Az indokolás szerint a bíróság abban látott királysértést, hogy a „Köztársasági eszme hódítása” című cikkben a vádlott többek között azt írta: „a királyi palást mögé rejtők ködtek a latrók, a jó magyar közmondás szerint tehát, bokrostól kell ütni a nyulat”. E szerint tehát a királyi méltóságot szimbolizáló palástot egy jelentőségűnek tekinti a bokorral, amit ütni kell. Ez a király iránti köteles tisztelettel meg nem egyeztethető. Az ítélet kiszabásánál súlyosbító körülménynek vette a bíróság a büntetett előéletet, enyhítő körülménynek pedig, hogy az inkriminált cikket izgalmas politikai időkben írta a vádlott.

Az ítélet ellen az ügyész súlyosbítását, Nagy György dr. pedig a bűnösség kimondásáért felebbezett.

Szeged és Csongrádmegye új kerületi beosztása.

— Tápé a mindszei kerületben választ. —

(Saját tudósítónktól.) A *Budapesti Közlöny* kedden megjelent számában közli a választókerületek beosztásáról szóló új törvényt s ezzel egyidejűleg az egyes választókerületek új beosztását úgy, amint a belügyminiszter megállapította.

A törvény Szegednek tudvalevőleg *három* kerületet szánt. Szegeden kívül még két vidéki város kapott három kerületet: Debrecen és Pozsony. Csongrádmegyét szintén *három* képviselőválasztó kerületre osztotta a belügyminiszter.

A törvény közzétételével kapcsolatban az alábbi körrendelet érkezett Szegedre:

Az országgyűlési képviselőválasztókerületek számának és székhelyének megállapításáról szóló 1914:XV. t.-c. 2. paragrafusa szerint „azt, hogy az egyes választókerületek mely községekből (városokból) vagy városrészekből (utcákból, terekből) állanak, a belügyminiszter rendelettel állapítja meg.”

Amidőn az idézett törvényes felhatalmazáshoz képest megállapított részletes beosztást ezzel közlésem, utalok a törvény 2. paragrafusának ama rendelkezésére, hogy „az ekként megállapított beosztást csak törvény útján lehet megváltoztatni.”

E törvényes rendelkezés szerint a községek (városok) jelenlegi közigazgatási beosztását a jövőben érintő bármilyen változás egyáltalán nem vonja maga után a most megállapított kerületi beosztás megváltoztatását, amely utóbbi csakis idevonatkozó külön törvényhozási intézkedés alapján következhetik be.

Budapest, 1914. évi március hó 31-én.

Sándor János,

m. kir. belügyminiszter.

Itt közöljük, hogy a belügyminiszter hogyan osztotta fel Szeged területét három választókerületre. (Ahol a felosztás határ gyanánt valamely utcát vagy teret jelöl meg, határvonalul mindig az utca vagy tér középvonala értendő.) Ime az új beosztás:

1. Választókerület. Határvonala: A város

Péntek, szombat, vasárnap

Gyerünk csak...

eredeti francia, kacagtató szellemes vigjáték

az Urániában.